

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО» ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ДЛЯ ПРОФІЛЬНИХ ТА ДЕРЖАВНОЮ ДЛЯ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Зуєнко Марина Олексіївна,
доктор філологічних наук, доцент,
зав. кафедри англійської та німецької філології
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка, Україна

Петрушова Наталія Вікторівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської та німецької філології
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка, Україна

Кравченко Вікторія Леонідівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської та німецької філології
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка, Україна

Введення дисципліни «Академічне письмо» в навчальні плани усіх закладів вищої освіти України наразі виявилось нагальною необхідністю, адже сучасні студенти впродовж усього навчання мають написати значну кількість різноманітних академічних наукових текстів – від конспектів до кваліфікаційних робіт, від есе до відгуків та рецензій. Ситуація стала дедалі гострішою із введенням дистанційного навчання у зв'язку з пандемією COVID-19, позаяк уся самостійна робота в такому випадку долучається студентами на різні освітні платформи та має бути відповідно оформлена, як графічно, так і стилістично. На відміну від раніше широко розповсюдженої дисципліни «Основи наукових досліджень», «Академічне письмо», на нашу думку, має більш широкий спектр завдань та повинна навчати студентів мислити відповідно до духу вищої школи, спрямовувати їх на більш наукове пізнання світу та своєї майбутньої спеціальності, розвивати у них «вміння креативно мислити, знаходити найкращі варіанти вирішення складних ситуацій, чітко й логічно будувати і висловлювати свої ідеї, представляти результати своєї творчої праці у формі академічних текстів» [1, с. 5].

Дана дисципліна саме й навчає написанню різноманітних наукових текстів, які поширені в академічній сфері, проте у світлі академічної доброчесності та наукових етичних норм, з наголосом на неприпустимості плагіату. Серед основних форм більшість авторів підручників з академічного письма наразі

виділяють наступні: плагіат, списування, придбання наукових робіт за гроші, фальсифікація / підтасовування результатів досліджень або пунктів бібліографії, підробка підписів в офіційних документах, симуляція погіршення стану здоров'я з метою уникнення контролю проявів недоброчесності, надання відгуків на наукові роботи без належного проведення їх експертизи, недобросовісна конкуренція, включення до списку авторів осіб, які не брали участь у підготовці / написанні та в отриманні наукових результатів, примусові благодійні внески та примусова праця студентів, конфлікт інтересів та непотизм (надання родичам або знайомим посад незалежно від їхніх професійних здібностей) [1, с. 25–26].

Ми подали такий детальний перелік усіх порушень у даній сфері, адже саме з роз'яснення цих пунктів повинно починатися викладання дисципліни «Академічне письмо», як для студентів, що профільно вивчають іноземну мову, так і для студентів немовних спеціальностей. Вхід до європейського освітнього простору, де б цінувалися дипломи наших студентів, й починається із питання про академічну доброчесність, до якої потрібно привчати, виховуючи своєрідну культуру поведінки ще із шкільних років. У зрілому ж віці ми можемо лише детально та аргументовано роз'яснювати усі випадки порушення академічної доброчесності та навчати академічному стилю ведення усієї документації, яка пов'язана із навчанням у закладах вищої освіти. На нашу думку, незрозумілим є факт неврахування у межах дисципліни «Академічне письмо» культури спілкування у відносинах студент-викладач, студент-студент та викладач-викладач у процесі навчання, написання наукових робіт, оцінювання тощо. Можливо це відбувається завдяки тому, що дану комунікацію відносять до розмовної лексики, а у назві дисципліни є «письмо» – але, знову ж таки, в умовах дистанційного навчання спілкування відбувається в соціальних мережах, освітніх платформах, різноманітних месенджерах тощо, що теж вимагає вжитку певних мовних шаблонів та форм ввічливості, про які наразі усі забувають.

Яка ж різниця між викладанням дисципліни «Академічне письмо» для профільних та для немовних спеціальностей, окрім зрозумілої, що першим дана дисципліна має вводитися іноземною мовою, а другим – українською. Загалом, на нашу думку, вона повинна бути нормативною і викладатися на першому курсі українською мовою – обов'язково для усіх спеціальностей, а вже для магістрантів, що вивчають іноземну мову за фахом, можливо пропонувати такий курс як «Мовностилістичні особливості академічних текстів», адже, вивчаючи усі іноземномовні підручники з даної теми, ми можемо спостерігати здебільшого саме такий спектр їх проблематики. Вони зосереджені на розвитку практичних навичок студентів у сфері написання різних видів академічних текстів, на дослідженні граматичних та стилістичних їх особливостей, на вивченні спеціалізованої лексики. Тобто, у випадку, коли дисципліна «Академічне письмо» вивчається студентами іноземною мовою, вони вже повинні мати певні знання з цього питання, адже навчати особливостям іноземномовного академічного тексту можливо лише у порівнянні з українським, викладач має завжди звертати увагу студентів на відмінності, щоб не створювати їм проблем у подальшому навчанні. На нашу думку, введення даної дисципліни іноземною

мовою без попереднього вивчення її українською – має значення лише для поглибленого вивчення самої мови, особливо при відсутності значної кількості лекційних занять. Втім, як завжди, усе залежить від викладача та його бачення сутності дисципліни, й іноземною мовою можливо прочитати цей курс грамотно, ґрунтовно та змістовно – при достатній кількості лекційних та практичних годин на його вивчення. На лекційних заняттях розповідати теорію, а для практичних занять залишати розвиток відповідних навичок та вмінь із написання академічних текстів як іноземною мовою, так і українською.

Список літератури

1. Академічне письмо : навч. посібник / уклад. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.